

Yayın Geliş Tarihi: 15-11-2019
Yayına Kabul Tarihi: 17 -12-2019

Araştırma Makalesi

Mersin Üniversitesi
Denizcilik ve Lojistik
Araştırmaları Dergisi
Cilt:1 Sayı:1 Yıl:2019
Sayfa: 32-41

TÜRK KADIN DENİZCİLERİN İSTİHDAM DURUMU VE KARİYER PLANLAMASI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Esin YALÇIN¹

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, denizcilik mesleğinde Türk kadın denizcilerin denizcilik sektöründe denizde çalışan kadın denizcilerin istihdam durumu ve kariyer planlama kriterlerini belirlemektir. Çalışmanın hipotezi; evlilik, sıkılmak, yorulmak ve psikolojik / duygusal / cinsel tacize maruz kalmak, kadın denizcilerin mesleğinin kariyer planlama kararını büyük ölçüde etkilemektedir. Sunulan çalışma çeşitli denizcilik şirketleri, organizasyonlar ve hükümet için mevcut durumun bir resmini sunmak için hazırlanmıştır.

Araştırmanın yöntemindeki anket nitel ve nicel soruları içeren karma araştırma yaklaşımıdır. 2013 yılından 2018 yılına kadar gemide çalışan ya da bir süre çalışmış olan 48 Türk kadın denizci ile 57 soruluk anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Türk kadın denizcilerin denizcilik sektöründeki istihdamı, meslek seçimindeki etkenler, eğitim seviyeleri, ailelerinin demografik yapısı incelenmiş, yanısıra sektörde karşılaştıkları zorluklar ile kariyer kriterleri ve kariyer planları da ortaya konmuştur.

Anahtar Sözcükler: *Türk Kadın Denizciler, Kariyer Planlaması, Kariyer Kriterleri*

¹Dr. Öğr. Üyesi, Mersin Üniversitesi, Denizcilik Meslek Yüksekokulu, Motorlu Araçlar ve Ulaştırma Teknolojileri Bölümü, Mersin, Türkiye, esin.yalcin@mersin.edu.tr

A SURVEY ON EMPLOYMENT SITUATION AND CAREER PLANNING OF TURKISH WOMEN SEAFARERS

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the employment status and career planning criteria of Turkish seafarers in the seafaring profession. The hypothesis of the study is marriage, get bored, get tired and exposed to psychological / emotional / sexual harassment have a great impact on decision on career planning of women seafarers' profession. Presented study was compiled to introduce a picture of the current situation for various maritime companies, organizations and the government.

The questionnaire in the research method is a mixed research approach that includes qualitative and quantitative questions. From 2013 to 2018, a 57-question questionnaire was conducted with 48 Turkish women seafarers who worked on the ship or worked for a while. The current employment of Turkish women seafarers in the maritime sector, factors in choosing a profession, education levels and demographic structure of their families were examined, as well as the most difficulties they faced (psychological, emotional and sexual harassment rates), career criteria and career plans were put forward.

Key Words: *Turkish Women Seafarers, Career Planning, Career Criteria*

1. GİRİŞ

Bu çalışma, denizde çalışan veya çalışmış olan Türk kadın denizcilerin istihdam durumunu, denizcilik mesleğini seçme nedenlerini, meslekteki kariyer sürelerini, kariyer kriterlerini analiz etmek ve sektördeki memnuniyet/memnuniyetsizliklerini, yaş, aylık gelir, tatmin seviyesi, gemideki yaşam kalitesini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın temel hipotezi; lise ve yükseköğrenim döneminde, stajda ve zabitlik esnasında özgüven eksikliği, psikolojik/duygusal/cinsel tacize maruz kalma korkusu, evlilik, sıklık, yorgunluk, özlem gibi etkenlerin kadın denizcilerin kariyer planlaması üzerinde etkileri olduğudur.

2. DENİZCİLİK SEKTÖRÜNDE CİNSİYETE DAYALI AYRIMCILIK

Denizcilik sektörünün ayırt edici özelliği, çok disiplinli bilgi içeren uluslararası bir ortamda yürütülür olmasıdır. Bu ayırt edici özellik, denizcilik eğitimi ve iş yaşamında zorlayıcı koşullar içerir ve diğer sektörlere göre bu koşulların etkileri kadınlar üzerinde daha yoğun hissedilir. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi, Türkiye'de de

denizcilik sektöründeki uygulamalar kadınlara yönelik cinsiyet ayrımcılığı ve önyargının izlerini taşımaktadır. Bu algı kadınların genel performanslarında önemli bir belirleyicidir. Cinsiyete dayalı ayrımcılık, bir kişinin bir kadına, cinsiyetine dayalı olarak, bir erkeğe davrandığı veya davranacağından daha olumsuz ya da daha az olumlu davranması (dolaysız ayrımcılık) ve/veya biçimsel olarak eşitlikçi gözükken davranış veya uygulamaların sonradan kadın üzerinde ayrımcı etkiler yaratması (dolaylı ayrımcılık) olarak tanımlanmaktadır. Özellikle kadına ve erkeğe yüklenen toplumsal cinsiyet rolleri ve sorumlulukları, kadın ve erkek arasında eşitsizliğe ve ayrımcılığa neden olmaktadır (Nemlioğlu Koca, 2015).

2010 Manila Diplomatik Konferansı'nda hem kadınların hem erkeklerin gemilerde istihdam edilebilmesi için denizcilik eğitimine eşit erişim imkanlarının önemi vurgulanarak "Denizcilik Sektörüne Kadınların Katılımının Teşviki" kabul edilmiştir. Konferansta yer alan hükümetler, denizcilik mesleğinde kadınların rolünü vurgulamak ve kadınların denizcilik eğitimine her seviyede daha fazla katılım göstermelerini teşvik etmek amacıyla, denizciliğin tüm sektörlerinde erkekler ve kadınlara eşit erişim sağlanmasına özen göstermeye davet edilmiştir. Ayrıca, Millennium Development Goals (MDG) toplantısında "Toplumsal Cinsiyete Dayalı Eşitliği Teşvik Etmek ve Kadınları Güçlendirmek" için etkin bir şekilde çalışabilmelerini kolaylaştırılmasını sağlamak, denizcilik sektöründe çalışan kadınların mesleklerini geliştirmek için gerekli olan pratik tecrübeye sahip olmalarını sağlamak için mesleki eğitim fırsatlarının sağlanması kabul edilmiştir (STCW / CONF.2 / 32, 2010). Türkiye de dahil olmak üzere 189 Birleşmiş Milletler üye ülkeleri ve en az 23 uluslararası örgüt, 2015 yılına kadar bu hedeflere ulaşmayı kabul etmişlerdir (Grown at al. 2005).

Alınan kararlar ve imzalanan anlaşmalara karşın kadın denizciler açısından halen tüm dünyada çözümlenmesi gereken sorunlar mevcuttur. Oranı düşük olmakla birlikte önem derecesi açısından denizde çalışan kadınların en büyük sorunlarından biri tacizdir. Bu sürekli sözlü taciz ve uygunsuz yorumlardan fiziksel saldırıya kadar değişebilir. Buna ek olarak, kadınlar başlangıçta kabul görmede, bazen de kendilerini "kanıtlamak" zorunda kalmalarından dolayı sorunlar yaşar. Bununla birlikte, zamanla mürettebat ile bütünleştirir ve meslektaşları tarafından kabul görür ve takdir edilirler. Bir kadın gemi mühendisinin saçlarını traş etmesi örneğinde olduğu gibi bazı kadınların gemide taciz edilmekten kaçınma önlemleri aldığı bildirilmiştir (ILO, 2003). Kadınları gemide çalışmasının sosyal önemi yadsınamaz, herşeyden önce kadın denizci olması gemide daha normal bir sosyal çevre yaratmasıdır (Yalçın, 2013).

Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organization; ILO), toplumsal cinsiyet konularında çok ciddi yaklaşımlar sergilemektedir. Kadınlar, denizcilik yeteneğinin yeterince kullanılmayan bir kaynağıdır (ILO, 2003). Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) eşitlik konusundaki düzenlemeleri, tüm çalışma alanlarından ve toplumdan ayrımcılığa son verilmesini sağlar. 1919'dan beri, ILO, çalışma alanından bağımsız olarak özgürlük, eşitlik, güvenlik ve onur şartlarında iyi ve üretken bir iş edinme şansını arttırmaya odaklanan uluslararası bir düzenleme çalışma sistemi geliştirmiştir. Günümüzde dünya ekonomisinde herkesin (kadın ve erkek) dünya ekonomisi büyümesinden kar elde etmesini sağlamak için temel bir amacı vardır. Özel işletme koşullarından dolayı deniz taşımacılığı sektörü, kadınların faydalarının korunması hususunda analiz edilmesi gereken sektörlerden biridir. Kadın denizciler dünyadaki denizcilerin %2'sini oluşturmaktadır (ILO, 2007; ILO, 2010).

ILO toplumsal cinsiyet konularını ciddi olarak dikkate almaktadır ve tüm sendikalar cinsel tacize karşı politikalar izlemektedirler (ILO, 2003). Zorbalık ve taciz sadece kadınlar için değil aynı zamanda tüm denizciler için de sorundur (ITU, 2013). Aslında, kadınların denizde koşullarının iyileştirilmesi, aynı zamanda erkekler veya kadınlar tüm denizciler için çalışma koşullarının iyileştirilmesiyle ilgilidir. Denizcilik sendikaları bu tehlikelere dikkat ederek dünya çapında 23000 civarında olan kadın üyelerin çıkarlarını korumaya çalışmaktadır (ITU, 2013). Kadın denizcilerin sağlıksız koşullarda çalışması sorunu çözülmeye çalışılmaktadır (ITU, 2015).

Cristina ve Surugiu (2013) tarafından 2012 yılında Constanta Denizcilik Üniversitesi'nde öğrenciler ile yapılan anket sorveyi sonucunda; kadınların çoğunun (%57,14) erkeklere karşı ayrımcılığa uğradıklarına ve eşit bir perspektiften iyi çalışanlar olarak görülmediklerine inandıkları ortaya çıkmıştır. Cinsel taciz (%47,61) en muhtemel ikinci konudur, bunu takiben; mekanik ekipmanın çalıştırılmasındaki zorluklar (%23,80), izole olma hissi (%14,28), kaza riskleri (%14,28), yorgunluk (%9,52) ve artan iş yükü (%476) tespit edilmiştir. Katılımcılar çok yüksek yüzde oranıyla (%90,47) kadın denizci olarak çalışmanın zor olduğuna inanmaktadır.

3. TÜRK KADIN DENİZCİLER

Türkiye'de gemiye ilk defa çıkan kadınlar 1960-1970 yıllarından itibaren denizci eşleriydi. Hepsi eşiyile aynı gemide olmak için kamarot, miço yeterliliklerinden başlamış ve aktif olarak çalışmaları dahi ilk defa "Gemide Kadın" kavramının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Türkiye'de

kadınlar kendilerini 1980'lerden bu yana denizcilik sektörünün çeşitli kollarında göstermeye başlamış ve sektördeki varlıkları özellikle 2000 yılından sonra hızlı bir artış göstermiştir. Kadınların ticari gemilerde istihdamı ve kız öğrencilerin denizcilik okullarına kabul edilmesi 1991 yılından sonra gerçekleşmiştir (Yılmaz et al., 2016; Aşkın, 2016). Bu işin profesyonel olarak ilk icrası ise 1996 yılında İstanbul Üniversitesi Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği'nden mezun kadın denizciler tarafından yapılmış ve buna müteakiben 1999 yılında İTÜ Denizcilik Fakültesi'ne kadın öğrenci alımı başlamıştır. Bundan sonrası ise çok hızlı gelişmiş Türkiye çapındaki pek çok denizcilik okulu kadın öğrencilere kapısını açmıştır (Nemlioğlu Koca, 2015).

Yılmaz vd. (2016) Türk kadın denizciler ile ilgili çalışmasında 24 çoktan seçmeli soru içeren anket hazırlamış, anket sorularının bir kısmı şirketlerin hizmet yıllarını, türlerini, tonajlarını ve gemi sayısını, makine güçlerini, denizcilikle ilgili çalışan sayısını, filolardaki denizcilerin yetkinlik ve eğitim seviyelerini belirlemeyi amaçlamıştır. Diğer bölümde, kadın denizcilerin sayıları ve yetkinlikleri, eğitim seviyeleri, firmaların kadın denizcileri istihdam ettikleri gemiler, kadın denizcilerin yaş ve medeni hal, istihdam ve ücret politikaları tanımlanmıştır. Çalışmasında Türk deniz taşımacılığı şirketlerinden 40 kurumsal firma ile görüşerek personel departmanı yöneticileri ile anket sorvey çalışması gerçekleştirmiş; 21 firmada gemide kadın denizci çalıştığını, 19'unda kadın denizci istihdamı olmadığını belirtmiştir.

2013 yılının sonunda ilgili Bakanlık'tan elde edilen e-denizcilik veri tabanına göre; Türk Gemiadamları Kütüğüne kayıtlı denizci sayısının toplamda 178134 olup, bu sayının 2246'sının kadın denizci olduğunu belirtmiştir. Bunun anlamı, Türk denizcilerin %1,26'sının kadın olduğudur. Bu oldukça yüksek bir rakamdır ki; aşçı, hemşire, memur vb. sınıfını da içermektedir. Bu durumda kayıtlı kadın denizci sayısının %14'ü güverte ve makine sınıfında görev yapmaktadır. Yeterliliklerine göre, güverte ve makine sınıfına kayıtlı olan kadın denizcilerin "güverte sınıfı" ortalama yaşlarıyla birlikte şöyle sıralanmıştır; 32 yaşında 22 uzakyol kaptanı, 32 yaşında 55 uzakyol birinci zabiti, 28 yaşında 124 uzakyol vardiya zabiti, 48 yaşında 6 kaptan, 50 yaşında 3 birinci zabit, 27 yaşında 13 vardiya zabiti, 36 yaşında 4 sınırlı kaptan, 41 yaşında 10 sınırlı vardiya zabitidir. "Makine sınıfı" ise ortalama yaşlarıyla birlikte şöyle sıralanmıştır; 32 yaşında 6 uzakyol başmühendisi/baş makinisti, 32 yaşında 3 uzakyol ikinci mühendisi/makinisti, 29 yaşında 19 uzakyol vardiya mühendisi/makinisti, 59 yaşında 2 baş makinist, 25 yaşında 2 ikinci makinist, 23 yaşında 18 makine zabitidir (Yılmaz et al., 2016).

Nemlioğlu Koca (2015), denizcilik eğitimi almakta olan üniversite öğrencilerinin cinsiyet ayrımcılığı ve önyargısına yönelik algıları ve algıların demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediği belirlemek için öğrenciler ile ankete dayalı araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, cinsiyet ile cinsiyet ayrımcılığı ve önyargısı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, öğrencilerin cinsiyetinin, onun cinsiyet ayrımcılığı ve önyargısı konusundaki düşüncelerini etkilediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Özellikle Türkiye'deki sosyo-kültürel aile yapısının kadının rolüne yönelik algısında, denizcilik mesleğinin bir kadına uygun ve olumlu bir iş alanı olarak görülmemesi öğrencilerimizin de algılarında belirgin etki yaratmaktadır.

4. YÖNTEM

Sunulan çalışmada araştırmacı tarafından nitel ve nicel soruları içeren, dolayısıyla karma araştırma yaklaşımıyla hazırlanan anket kullanılmıştır. İsimli anketlerin kadın denizcilere bir iletişim ağı üzerinden ulaştırılması ile geri bildirimler elde edilmiştir.

2013 yılından 2018 yılına kadar gemide çalışan ya da bir süre çalışmış olan 48 Türk kadın denizci ile 57 soruluk anket sorveyi gerçekleştirilmiştir. Anket soruları araştırmacı tarafından amaca uygun şekilde oluşturulmuştur. Türk kadın denizcilerin denizcilik sektöründeki mevcut istihdamı, demografik yapı, eğitim seviyeleri gibi soru cevap kısımları ile evet/hayır soruları ilk bölümde yer almakta, diğer bölümde ise meslek seçimindeki etkenler, kariyer kriterleri ve kariyer planları, sektörde karşılaştıkları zorluklar ise çoktan seçmeli cevaplar şeklinde ve son olarak ek yorumların da yazılabileceği şekilde hazırlanmıştır.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

MET (Denizcilik Eğitim ve Öğretim) kurumlarının politika düzeylerinden yola çıkarak kadınların gemi üzerindeki deneyimlerinin çeşitli şekillerde geliştirilmesinin alanda daha fazla kadın teşvik edilmesine yardımcı olacağı önerilmiştir. Bu bağlamda eğitim ve öğretim kurumlarında çalışan öğretim elemanlarına büyük görevler düşmektedir. Henüz eğitim-öğretim aşamasında mesleğin zorlukları üzerinde durularak erkek ve kadın öğrencilerin eşit haklarda eğitim görmeleri ve yaklaşımlarının birlikte çalışabilme yönünde geliştirilmesi için çalışılmalı, özellikle tecrübeli denizci eğiticiler tarafından denizde karşılaşılabilecekleri zorluklarla mücadelede geçerli yöntemler üzerinde durulması gerekmektedir.

Deniz Eğitiminde ve Eğitiminde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Kültürel Farkındalık (GECAMET) isimli projenin temel amacı denizcilik sektöründe çalışan ve rol model olabilecek kadınları bularak onlardan tavsiyeler almak, gönüllü oldukları taktirde cinsiyet ayrımcılığına karşı onları kamusallaştırarak paylaşmak, kültürel farkındalık yaratmaktır. Ek olarak hem kadın ve hem de erkeklerin cinsiyet eşitliği konusundaki farkındalıklarını teşvik etmektir. Projenin sörvey çalışmasının en önemli sorusu “Gemide denizcilikte kariyer yapmak isteyen kadınlara ne tavsiye edersiniz?” olmuştur. Gemide çalışan ve sosyal medya hesapları ile bulunan, farklı ülkelerden 47 kadın denizcinin cevapları hepsinin liderlik vasfına sahip olduğunu gösterir niteliktedir. Projenin sonuç raporuna göre; tüm dünyada denizcilik şirketleri denizci istihdamında cinsiyet ayrımcılığı bariyerini kaldırmalı ve önce kendi çalışanları ile sosyal sorumluluk kampanyaları yapmalıdır. Cinsiyet politikalarının uygulanması, konuyla ilgili düzenlemelerden önce, gönüllü yaklaşımını esas alır, yaptırımlar sonra gelir. Şirketler arasındaki rekabette cinsiyet ayrımcılığı yapmadığının taahhüdünde bulunan şirketler sektörde fark yaratmaktadır (Dragomir et al., 2018).

Sektördeki kadın denizcilerin tecrübelerini, yaşanmışlıklarını, korkularını veya heyecanlarını ifade etmekten çekinmeden, yazmaktan ve konuşmaktan kaçınmadan kendilerini başarılı şekilde ifade ettiklerine dönem dönem yazılı ve görsel medya kanallarında tanık olmaktadır. Bu sektörde var olmak isteyen kardeşlerine kol kanat olmakta, kendi yaşadıkları olumsuzlukları yaşamalarını, daha ileride olsunlar, ülkemiz ve kadınlarımız her daim tam yol ileri gitsin zihniyetinde çalışmaktadırlar. Kadın denizcilerin yaklaşımı, kadınlarımızın başarısındaki en büyük etkenlerden bir tanesidir (<https://www.7deniz.net>).

Araştırmaya katılan kadın denizcilerin mevcut durumu içeren anket sorularına verdikleri cevaplar incelendiğinde;

- Yükün türüne göre kadın denizcilerin; %64,5'i konteyner gemisinde, %25,8'i kuru yük gemisinde, %9,7'si tankerde çalışmaktadır.
- Kadın denizcilerin "23-27 yaş" ve "28-33 yaş" arasındaki iki yaş grubundan 23-27 yaş grubu ağırlıktadır.
- %85'i İngilizce, %10'si İngilizce ve Almanca, %2'si İngiliz ve Rusça, %3'ü İngilizce ve Arapça bilmektedir.
- Yabancı dil seviyelerini %58'i "çok iyi" ve %42'si sadece "iyi" olarak belirtmiştir.
- Annelerinin %25'i ve babalarının %52'si üniversite mezunudur.
- %15'inin denizcilik mesleği ile meşgul aile bireyi mevcuttur.
- %85'i aylık gelirlerinin tatmin edici olduğunu %18'i orta düzeyde olduğunu ve %2'si tatmin edici olmadığını belirtmiştir.

• "Mesleğiniz hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusuna verilen cevaplar; %52 "iyi", %26 "çok iyi" ve %22 "orta" olarak cevaplamıştır, "kötü" seçeneği seçilmemiştir.

• "Denizcilik mesleğinin seçilmesinin başlıca nedenleri?" sorusuna verilen cevaplar; %52 yüksek kazanç, %23 deniz sevgisi ve özgürlük, %19 farklı ülkelere seyahat etmek, %6 toplumda ayrıcalıklı yüksek statüye sahip olmak şeklinde belirtilmiştir.

• Kadın denizcilerin %26'sı tacize maruz kalmıştır. Bunun %19'u psikolojik, %4'ü duygusal ve %3'si cinsel taciz olarak belirtilmiştir.

• Bu kişilerden %12'ü durumu hukuksal yollar ile çözerek şirketten ayrıldığını, %14'ü şirket yetkililerine şikâyet ederek gemisinin değiştirildiğini ve aynı şirkette kaldığını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan kadın denizcilerin kariyer planlarını içeren sorulara verdikleri cevaplar incelendiğinde;

• Kişisel kariyer planlamasını etkileyen öncelikli faktörler; yaş, aylık gelir, mesleki tatmin seviyesi, gemideki yaşam kalitesidir.

• Buna ek olarak, "mesleğiniz hakkında kariyer planlamanız nedir?" sorusunun cevabı,

- ✓ %38'i sıkıldığında/yorulduğunda ve hastalık durumunda,
- ✓ %23'i karada uygun iş bulduğunda,
- ✓ %19'i evlendiğinde,
- ✓ %3'ü gemide tacize maruz kalırsa denizden ayrılmayı düşünürken,
- ✓ %17'ü gemide uzun yıllar çalışmayı düşündüklerini belirtmişlerdir.

Denizcilik sektöründe yaşanan tüm bu olumsuzluklar kadın denizcilerimizin kariyer planlarını olumsuz etkilemektedir. Çalışma sonucunda karşımıza çıkan bu yüksek değerler bize, ülkemizde bu yüzyılda çözülmesi gereken çok büyük bir sorunun varlığını göstermektedir. Henüz denizcilik eğitimi sırasında, öğretim elemanları tarafından özellikle gemide karşılaşılabilecek sorunlar hakkında %13'ü okulda bilgi verilmediğini, %87'si üzerinde durulduğunu belirtmişlerdir.

Tüm sonuçlar ışığında; kadınlar için de en az erkekler kadar önem arz eden, geçerli bir meslek olduğu ülkemizde kabul görmeli ve teşvik edilmelidir.

TEŞEKKÜR

Değerli zamanlarından ayırıp anket sorularını içtenlikle cevaplayan, hiçbir karşılık beklemeden okulların davetlerine katılarak değerli tecrübelerini öğrencilerimize aktaran, söyleşiler yapan kadın denizcilerimize teşekkür, sevgi ve saygılarımı sunarım.

KAYNAKÇA

Aşkın, F. (2016). Türkiye’de Denizci Kadınların Geçmişi ve Bugünü. *Denizcilik Dergisi*, Mart-Nisan 2016, İstanbul, ISSN 1308- 8629. s.66- 70.

Cristina, D. and Surugiu, F. (2013). *Seafarer Women – Perception of the Seafaring Career*. In Proceedings of the Second International Conference on Economics, Political and Law Science (EPLS’13): Advances in Fiscal, Political and Law Science. ISBN: 9781618041913. Brasov, Romania, 1-13 June 2013. pp.15-18.

Dragomir, C. et al., (2018). Final Report IAMU 2017 Research Project No. 20170305 Gender Equality and Cultural Awareness in Maritime Education and Training (GECAMET), ISBN 9784907408237. IAMU, Tokyo. ([Http://gecamet.ro/](http://gecamet.ro/))

Dragomir, C., Baylon, A.M., Azirh, N.T. and Leon, A. (2018). Women Leaders in Shipping as Role Models for Women Seafarers. *The International Journal on Marine Navigation and Safety of Sea Transportation*, Vol.12(2): 279-284.

Grown, C., Gupta G.R. and Kes, A. (2005). UN Millennium Project, Task Force on Education and Gender Equality, Taking Action: Achieving Gender Equality and Empowering Women. pp.1-26.

<https://www.7deniz.net>, “Kadınlarımızın gözünden Türk denizciliğinde cinsiyetçilik-I” <https://www.7deniz.net/haber-kadinlarimizin-gozunden-turk-denizciliginde-cinsiyetcilik---I-30586.html> (1 Ağustos 2019)

ILO. (2003). “Women seafarers: Fighting against the tide? As on land, so by sea: Women join the ranks of seafarers”. World of Work, The Magazine of the International Labour Organization, (Edt: Thomas Netter) No. 49. ISBN 9221134911. Geneva, Switzerland.

ILO. (2007). “ABC of Women Workers' Rights And Gender Equality”, International Labour Organization. ISBN 9789221196228. Geneva, Switzerland.

ILO. (2010). “Maternity at work: A review of national legislation”. Findings from the ILO’s Conditions of Work and Employment Database, Second edition, International Labour Organization. ISBN: 9789221229278. Geneva, Switzerland.

ITU. (2013). Magazine for Transport Women Workers. International Transport Workers' Federation.

ITU. (2015). Women Seafarers' Health and Welfare Survey. International Transport Workers' Federation.

Nemlioğlu Koca, Y. (2015). Denizcilikte Cinsiyet Ayrımcılığı ve Önyargı Algısı: Barbaros Denizcilik Yüksekokulu Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Çalışma ve Toplum*, Sayı: 1. s.151-176.

STCW/CONF.2/32. (2010). "Manila Diplomatic Conference, Adoption of the Final Act and any Instruments, Resolutions and Recommendations Resulting from the Work of the Conference, Final Act of the Conference of Parties to the International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW), 1978", 3 August 2010, Manila Philippines.

Yalçın, E. (2013). An Analysis on Career Planning Criteria and Current Situation of Women Seafarers Turkey. 21st International Maritime Lecturers Association Conference (IMLA), 09-12 October 2013, St. Johns, Canada.

Yılmaz, H., Başar, E. and Özdemir, Ü. (2016). Turkish Women Seafarers and A Questionnaire Study on Employment Situation. *The International Journal on Marine Navigation and Safety of Sea Transportation*, Vol.10 (2): 353-360.